

NIEUWE REGELGEVING ARCHEOLOGIE MOEIZAAM VAN START

Een land- of tuinbouwer/tuinaannemer die vandaag een stedenbouwkundige vergunning moet aanvragen voor een constructie die groter is dan 5.000 m², heeft kans dat zijn dossier ernstige vertraging oploopt omwille van de nieuwe regelgeving archeologie die sinds 1 juni 2016 van kracht is.

.....
Saartje Degelin, adviseur Studiedienst Boerenbond - Willy De Geest

Aangepast archeologisch traject

Het Europees verdrag van Valletta met betrekking tot de archeologie bepaalt dat de verstoorder (de bouwheer) de kosten voor het archeologisch onderzoek betaalt. Het aangepast archeologisch traject dat verankerd werd in de nieuwe regelgeving van 1 juni 2016 gaat ervan uit dat het archeologisch vooronderzoek – zowel in de fase zonder ingreep in de bodem (bureauonderzoek) als in de fase van het veldonderzoek met ingreep in de bodem (graven van proefsleuven en proefputten) – plaatsvindt vóór de stedenbouwkundige vergunning aangevraagd wordt. De resultaten van een archeologisch vooronderzoek worden opgenomen in een archeologienota. Deze nota bevat een gemotiveerd advies over al dan niet verplichte maatregelen die een maximale vrijwaring van de archeologische erfgoedwaarden beogen en desgevallend een programma voor deze maatregelen. De nota kan dus inhouden dat er enerzijds geen verdere verplichtingen meer zijn ten aanzien van de archeologie of anderzijds bepalen dat verder archeologisch onderzoek of fysiek behoud noodzakelijk zijn.

Verorzaker betaalt

Boerenbond heeft er in voorbereiding van de regelgeving steeds op gewezen dat de kosten voor archeologische opgravingen erg hoog kunnen oplopen en dat de landbouwsector deze kosten niet kan doorrekenen. In een aantal eerste dossiers die nu opduiken, blijken de kosten voor de archeologische opgraving zo hoog te zijn dat ze niet meer te verantwoorden zijn in verhouding tot de investeringskosten. In tegenstelling tot vroeger voorziet de nieuwe regelgeving soms in een tegemoetkoming van de overheid, maar deze premie voor buitensporige kosten is geplafonneerd op 40.000 euro. Bij complexere opgravingen blijft de factuur dus voor een heel groot deel bij de individuele ondernemer liggen.

Meer rechtszekerheid?

Er was veel kritiek dat archeologie onder de oude regelgeving een onverwachte en storende factor was bij allerlei investeringsprojecten. De nieuwe regelgeving had onder meer als doel hieraan te verhelpen. Zo zou een voorafgaande, fijnmazi-

▲ *Het Europees verdrag van Valletta met betrekking tot de archeologie bepaalt dat de verstoorder -de bouwheer - de kosten voor het archeologisch onderzoek betaalt.*

ge screening meer rechtszekerheid geven aan de initiatiefnemer (duidelijkheid over de noodzaak van verder onderzoek, kosten, termijnen ...) en een optimale omgang met eventuele archeologische relicten garanderen. Alleen in uitzonderlijke omstandigheden geven de regels nog de mogelijkheid om het archeologisch onderzoek in de bodem uit te stellen tot na het verkrijgen van de stedenbouwkundige vergunning.

Door heel wat omstandigheden 'moet' bij landbouwprojecten vaak voor het uitgestelde traject gekozen worden: de grond is nog niet in eigendom of verpacht, er staan nog vruchten op het

veld, er is onzekerheid over de stedenbouwkundige vergunning, het sleuvenonderzoek zou structuurschade veroorzaken ... De initiatiefnemer moet dus telkens zelf het risico inschatten:

- volgt hij het normale, nieuwe, archeologische traject, dan maakt hij bijkomende kosten voor een eventueel archeologisch vooronderzoek in de bodem, vooraleer hij zeker weet of hij de nodige vergunningen krijgt voor zijn project;
- probeert hij een uitgesteld traject te motiveren, dan loopt hij zoals vroeger het risico op onverwachte kosten voor archeologisch onderzoek in de loop van het traject.

Op het vlak van rechtszekerheid levert dit voorlopig dus niet zo heel veel op voor de sector.

Praktisch

In eerste instantie is het erg belangrijk om als bouwheer van een constructie groter dan 5.000 m² (via architect) een erkende archeoloog aan te stellen. Een lijst daarvan is te vinden via de link www.boerenbond.be/regelgevingarcheologie.

Vaak is een 'bureaustudie' voldoende om aan te tonen dat er verder niets moet gebeuren, maar als er wel verdere stappen nodig zijn, loopt een en ander niet alleen serieuze vertraging op, maar kunnen de kosten ook hoog oplopen. Wanneer dit laatste het geval is, raden we u aan contact op te nemen met AVBS (info@avbs.be).

Indien geen rekening wordt gehouden met die nieuwe regelgeving archeologie en je je VLIF-aanvraag al hebt gestart, bestaat het gevaar dat de periodes die samenhangen met die regelgeving in de knoei raken met de periodes die nodig zullen zijn voor de aanvaarding van de stedenbouwkundige vergunning. ■